

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Public Information Notice

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ประกาศข่าวสารสาระ ฉบับที่ 10/387

15 ตุลาคม 2553

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

700 ถนน 19 นอร์ธเวสต์

กรุงวอชิงตัน ดีซี 20431 สหรัฐอเมริกา

**กองทุนการเงินระหว่างประเทศสรุปการทบทวนภาวะเศรษฐกิจประจำปี 2553
ตามพันธะข้อสี่กับประเทศไทย**

คณะกรรมการบริหารของกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ประชุมสรุปการทบทวนภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยตามพันธะข้อสี่ เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2553

ภูมิหลัง

เศรษฐกิจไทยสามารถผ่านบททดสอบที่สำคัญถึงสองครั้งในช่วงที่ผ่านมา ครั้งแรกเมื่อการค้าโลกหดตัวภายหลังการล่มสลายของบริษัทเลห์แมนในเดือนกันยายน 2551 ซึ่งไทยได้รับผลกระทบอย่างมากเนื่องจากเป็นประเทศเศรษฐกิจเปิดที่มีมูลค่าการส่งออกสูงกว่าร้อยละ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ส่งผลให้ในไตรมาสแรกของปี 2552 เศรษฐกิจหดตัวถึงร้อยละ 7 จากปีก่อนครั้งที่สอง เมื่อเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว แต่ต้องเผชิญกับปัญหาความไม่สงบทางการเมืองจากการชุมนุมประท้วงครั้งใหญ่ในกรุงเทพฯ เมื่อเดือนมีนาคม 2553 ซึ่งยืดเยื้อและมีความรุนแรงมากขึ้นจนถึงปลายเดือนพฤษภาคม 2553 และทำให้ภาคการท่องเที่ยวซึ่งสร้างรายได้ประมาณร้อยละ 6 ของ GDP หดตัวอย่างรวดเร็ว ตลอดจนดัชนีความเชื่อมั่นต่างๆ ก็ลดลง และภาคครัวเรือนต้องปรับตัวด้วยการชะลอการบริโภค

อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยสามารถรับมือกับวิกฤตดังกล่าวได้ด้วยดี และกลับมาขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มฟื้นตัวตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปี 2552 ต่อเนื่องจนถึงไตรมาสแรกของปี 2553 ที่ GDP กลับมาสู่

¹ ตามพันธะข้อสี่แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ กองทุนการเงินฯ จะทำการปรึกษาหารือเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในระดับทวิภาคี ตามปกติเป็นประจำทุกปี โดยจะส่งคณะเจ้าหน้าที่ไปยังประเทศสมาชิก เพื่อรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและการเงิน ตลอดจนปรึกษาหารือกับทางการ เพื่อจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินเสนอเข้าสู่วาระการประชุมของคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณา หลังจากการประชุมของคณะกรรมการบริหารสิ้นสุดลง กรรมการจัดการในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารจะสรุปความคิดเห็นของที่ประชุม และส่งบทสรุปกลับไปยังประเทศสมาชิกเพื่อทราบ

ระดับเดียวกันกับช่วงสูงสุดก่อนเกิดวิกฤตแม้ว่าความไม่สงบทางการเมืองจะทำให้การขยายตัวชะลอลงบ้าง แต่เศรษฐกิจไทยก็สามารถกลับมาฟื้นตัวได้ต่อเนื่องจากการท่องเที่ยวและการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วภายหลังจากเดือนพฤษภาคม 2553 ที่สำคัญคือการลงทุนได้ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องด้วย แม้แต่ในช่วงที่มีเหตุการณ์ไม่สงบทางการเมือง บัณฑิตต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้อย่างยั่งยืนตั้งแต่ไตรมาสที่สามของปี 2553 ทั้งนี้ ณ สิ้นเดือนกันยายน 2553 เงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ที่ระดับสูงกว่า 160 พันล้านดอลลาร์ สรอ. และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงแข็งค่าอยู่ในระดับเดียวกันกับก่อนวิกฤตเศรษฐกิจโลกในปี 2551

ปัจจัยหลักที่สนับสนุนการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจไทยคือ การค้าโลกที่ปรับดีขึ้นตั้งแต่ต้นปี 2552 การส่งออกที่ขยายตัวและการนำเข้ายังอยู่ในระดับต่ำส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเปลี่ยนจากระดับใกล้สมดุลมาเป็นเกินดุลร้อยละ 7¼ ของ GDP ในปี 2552 นอกจากนี้ อุปสงค์ของการส่งออกยังคงขยายตัวต่อเนื่องมาจนถึงปี 2553 โดยผู้ส่งออกสามารถผลิตได้ทันตามคำสั่งซื้อ แม้ในช่วงที่มีปัญหาทางการเมืองเนื่องจากนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือตั้งอยู่ห่างจากสถานที่ชุมนุม

ปัจจัยสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทยอีกประการหนึ่งคือ การดำเนินนโยบายของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดแห่งหนึ่งภายในภูมิภาค การรักษาวินัยทางการคลังและการดำเนินนโยบายการเงินที่น่าเชื่อถือภายใต้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทำให้ภาครัฐสามารถตัดสินใจใช้นโยบายต่างๆ ได้ทันการณ์ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงร้อยละ 2.50 มาอยู่ที่ร้อยละ 1.25 ซึ่งต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ในขณะเดียวกัน รัฐบาลก็ได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจหลายด้านอย่างทันท่วงทีโดยมาตรการในระยะแรกเน้นการเพิ่มกำลังซื้อของประชาชน ทั้งการโอนเงินให้แก่ประชาชนโดยตรง การยกเว้นค่าสาธารณูปโภคต่างๆ อาทิ ค่าไฟฟ้า ให้แก่ครัวเรือนขนาดเล็ก ในขณะที่มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่สอง เน้นการลงทุนภาครัฐในโครงการต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจประมาณร้อยละ 3 ของ GDP ในช่วงสองปีงบประมาณที่ผ่านมา²

² ปีงบประมาณของไทยนับจาก 1 ตุลาคม ถึง 30 กันยายน ของปีถัดไป

ทั้งนี้ ปัจจัยหลักที่ช่วยให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว คือการมีกรอบการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่เหมาะสม ทำให้ช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก ไทยมีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง ทั้งในภาคธนาคาร ภาคธุรกิจ และภาครัฐ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ทุกภาคเศรษฐกิจสามารถรับมือกับวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ และเมื่อเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว ธุรกิจเหล่านี้ก็พร้อมที่จะส่งออกได้อีกครั้ง และส่งผลดีต่อไปยังอุปสงค์ภายในประเทศ ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศพัฒนาแล้วหลายประเทศที่ฐานะการเงินของภาครัฐครัวเรือนและภาคสถาบันการเงินยังมีปัญหา

ในระยะสั้น ไทยน่าจะได้รับประโยชน์จากการที่เศรษฐกิจปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติ (economic normalization) ซึ่งจะทำให้อัตราการขยายตัวปรับเพิ่มขึ้นใน 2-3 ไตรมาสข้างหน้า ทั้งนี้ คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวร้อยละ 7½ และ 4 ในปี 2553 และ 2554 ตามลำดับ โดยอัตราเงินเฟ้อยังคงอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเสี่ยงต่อเศรษฐกิจไทยยังคงมีอยู่ ได้แก่ การฟื้นตัวที่ช้ากว่าคาดของประเทศพัฒนาแล้ว และความไม่แน่นอนทางการเมืองที่จะส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ในประเทศ

ในขณะที่เศรษฐกิจปรับเข้าสู่ภาวะปกติ ภาครัฐก็ได้เริ่มปรับนโยบายให้เข้าสู่ภาวะปกติเช่นกัน โดยหลังจากที่ได้ดำเนินนโยบายการคลังกระตุ้นเศรษฐกิจมาแล้ว 2 ปี รัฐบาลได้มีแผนงานที่จะปรับลดการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่สองในปีงบประมาณหน้าลงประมาณร้อยละ 2 ของ GDP ส่วนหนึ่งเนื่องจากใกล้ครบกำหนดเวลาที่จะสามารถออกพันธบัตรตาม พ.ร.บ. กู้ยืมเงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม งบประมาณของโครงการไทยเข้มแข็งบางส่วนจะถูกโอนเข้าไปอยู่ในงบประมาณรายจ่ายปกติของปีหน้า ซึ่งสุทธิแล้วทำให้เม็ดเงินสำหรับกระตุ้นเศรษฐกิจในปีหน้าลดลงเพียงร้อยละ 1 ของ GDP สำหรับการขาดดุลภาครัฐโดยรวม คาดว่าจะลดลงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มาอยู่ที่ร้อยละ 3½ ของ GDP ในขณะเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เริ่มปรับนโยบายการเงินเพื่อเข้าสู่ระดับปกติ โดยปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 2 ครั้ง ในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม รวมร้อยละ 0.50 เป็นร้อยละ 1.75

การประเมินของคณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารเห็นว่าเศรษฐกิจไทยสามารถฟื้นตัวจากผลของวิกฤตเศรษฐกิจโลกและปัญหาความไม่สงบทางการเมืองได้เป็นอย่างดี โดยเห็นว่าการดำเนินนโยบายภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ การฟื้นตัวของ

อุปสงค์ของตลาดส่งออก และพื้นฐานเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การฟื้นตัวของภาคส่งออกสามารถส่งต่อไปสนับสนุนอุปสงค์ภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริหารมีข้อสังเกตว่า ภาครัฐยังคงควรดำเนินนโยบายด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้มั่นใจว่าพลวัตการเติบโตของเศรษฐกิจไทยจะเป็นไปอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการบริหารเห็นว่าความท้าทายของภาครัฐในระยะสั้น คือการปรับนโยบายให้เข้าสู่ระดับปกติ โดยในขณะเดียวกันต้องเอื้อให้เศรษฐกิจสามารถฟื้นตัวได้ภายใต้ความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ซึ่งคณะกรรมการบริหารเห็นด้วยกับการทยอยปรับลดเม็ดเงินกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล และการตัดสินใจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่อยู่ในระดับต่ำมากในช่วงที่ผ่านมา เข้าสู่ระดับปกติตามความเข้มแข็งของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการบริหารมีข้อสังเกตว่า ในขณะที่เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว กระแสเงินทุนไหลเข้าอาจทำให้การดำเนินนโยบายมีความซับซ้อนขึ้น และเห็นว่าภายใต้สภาพแวดล้อมเช่นนี้ อัตราแลกเปลี่ยนควรยืดหยุ่น ซึ่งคณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่เห็นว่าในกรณีที่ที่มีกระแสเงินทุนไหลเข้าอย่างต่อเนื่องและอาจก่อให้เกิดปัญหาฟองสบู่ในตลาดสินทรัพย์ ภาครัฐอาจพิจารณาใช้ prudential measure ผสมกับการเปิดเสรีเงินทุนไหลออกเพิ่มเติม

สำหรับระยะปานกลาง คณะกรรมการบริหารสนับสนุนแผนปฏิรูปของภาครัฐในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาภาคการเงิน เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารเห็นว่า รัฐบาลควรจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายภาครัฐ ลดการอุดหนุนแก่ภาคต่างๆ และขยายฐานภาษี รวมทั้งปรับขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกับประเทศในภูมิภาค เพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านงบประมาณ นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารยังเน้นถึงความสำคัญของการเพิ่มศักยภาพการดำเนินโครงการลงทุนภาครัฐด้วย

คณะกรรมการบริหารเห็นด้วยกับแผนการพัฒนาตลาดการเงินของทางการ และการลดข้อจำกัดในระบบการเงินที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน โดยเห็นว่าภาครัฐควรเร่งดำเนินมาตรการเพื่อควบคุมความเสี่ยงจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ โดยการปรับปรุงมาตรฐานระบบประเมินความเสี่ยง การกำกับดูแลที่

เข้มงวดขึ้น และการกำหนดบทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่งอย่างชัดเจน นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารได้เสนอแนะให้มีการทยอยเปิดเสรีภาคการเงินให้มีการแข่งขันจากต่างชาติมากขึ้นด้วย

ทั้งนี้ การประเมินสภาพภาวะเศรษฐกิจไทยในครั้งต่อไปจะจัดทำขึ้นในรอบ 12 เดือนข้างหน้า

ประกาศข่าวสารสาธารณะ (Public Information Notice หรือ PIN) เป็นความพยายามของกองทุนการเงินฯ ที่จะเสริมสร้างความโปร่งใสในการให้ข้อคิดเห็นและการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและนโยบายเศรษฐกิจโดยกองทุนการเงินฯ โดยเมื่อกองทุนการเงินฯ ได้รับความเห็นชอบจากประเทศสมาชิก (หรือกลุ่มประเทศสมาชิก) คณะกรรมการบริหารจะมีการเผยแพร่ประกาศข่าวสารสาธารณะภายหลังจาก 1) การประชุมสรุปการทบทวนภาวะเศรษฐกิจตามพันธะข้อสี่กับประเทศสมาชิก 2) การประชุมสรุปการสอดส่องดูแลเศรษฐกิจในภูมิภาค 3) การประชุมสรุปการทบทวนภาวะเศรษฐกิจประเภท Post Program Monitoring (PPM) และ 4) ภายหลังจากการประชุมสรุปการทบทวนภาวะเศรษฐกิจในประเทศที่อยู่ภายใต้โครงการเงินกู้ของกองทุนการเงินฯ เป็นระยะเวลานาน นอกจากนี้ ประกาศข่าวสารสาธารณะจะเผยแพร่ต่อสาธารณชนหลังจากที่คณะกรรมการบริหารได้มีการหารือประเด็นนโยบายโดยทั่วไปของกองทุนการเงินฯ ด้วยเช่นกัน เว้นแต่ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารจะพิจารณาไม่เผยแพร่ในเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ประเทศไทย: เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ พ.ศ. 2549 - 2553

	ประมาณการ				
	2549	2550	2551	2552	2553
การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่แท้จริง (ร้อยละ)	5.1	4.9	2.5	-2.2	7.5
เงินเพื่อ					
เงินเพื่อทั่วไป (เฉลี่ยทั้งปี, ร้อยละ)	4.7	2.3	5.5	-0.9	3.0
เงินเพื่อพื้นฐาน (เฉลี่ยทั้งปี, ร้อยละ)	2.3	1.1	2.4	0.3	1.0
การออมและการลงทุน (ร้อยละของ GDP)					
การลงทุนภายในประเทศ (ไม่รวมสินค้าคงคลัง)	28.1	26.4	27.4	24.4	26.1
ภาคเอกชน	21.1	19.5	20.8	17.9	18.0
การออมโดยรวม	29.2	32.7	27.8	32.1	29.7
ภาคเอกชน รวมค่าสถิติตลาดเคลื่อน	21.2	26.1	22.3	30.0	26.5
บัญชีการคลัง 1/ (ร้อยละของ GDP ตามปีงบประมาณ)					
เงินให้กู้สุทธิของรัฐบาลกลาง (ตามงบประมาณ)					
รายได้	18.6	17.9	18.1	17.0	17.8
รายจ่าย	18.8	19.3	18.7	21.2	18.9
เงินให้กู้สุทธิของรัฐบาลรวม 2/	2.2	0.2	0.1	-3.2	-2.7
ดุลภาครัฐรวม 3/	1.6	-0.5	-0.6	-3.6	-4.5
หนี้สาธารณะ	43.5	39.5	37.3	45.2	45.5
บัญชีการเงิน (ณ สิ้นปี, ร้อยละ)					
อัตราการขยายตัวของปริมาณเงินตามความหมายกว้าง	8.2	6.3	9.2	6.8	...
อัตราการขยายตัวของสินเชื่อภาคเอกชน	4.5	4.8	8.8	2.5	...
ดุลการชำระเงิน (พันล้าน ดอลลาร์ สรอ.)					
ดุลบัญชีเดินสะพัด	2.3	15.7	1.2	20.3	11.0
(ร้อยละของ GDP)	1.1	6.3	0.4	7.7	3.6
สินค้าส่งออก (เอฟ.โอ.บี)	128	151	175	151	180
อัตราการขยายตัว (ในสกุลดอลลาร์ สรอ.)	17.0	18.2	15.9	-14.0	19.6
สินค้านำเข้า (ซี.ไอ.เอฟ)	127	138	176	131	171
อัตราการขยายตัว (ในสกุลดอลลาร์ สรอ.)	7.9	9.1	26.8	-25.2	29.9
เงินสำรองทางการ (ณ สิ้นปี)	67.0	87.5	111.0	138.4	154.5
(จำนวนเดือนของการนำเข้าสินค้าในปีต่อมา)	5.8	6.0	10.1	9.7	9.9
อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์ สรอ.)	37.9	34.5	33.3	34.3	...
หนี้ต่างประเทศ (พันล้าน ดอลลาร์ สรอ.)	29.4	25.0	23.9	26.3	26.1
สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ 4/	11.4	11.8	7.1	6.7	2.2

ที่มา: ข้อมูลที่ได้รับจากทางการไทย และประมาณการของเจ้าหน้าที่กองทุนการเงินฯ

- 1/ ปีงบประมาณ เริ่มต้นวันที่ 1 ตุลาคม
- 2/ รวมรัฐบาลกลางตามงบประมาณ ค่าใช้จ่ายนอกงบประมาณ (มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่สอง) กองทุนนอกงบประมาณ และ รัฐบาลท้องถิ่น
- 3/ ประมาณการโดยเจ้าหน้าที่กองทุนการเงินฯ ประกอบด้วยรัฐบาลรวมและรัฐวิสาหกิจที่มีใช่สถาบันการเงิน
- 4/ ร้อยละของมูลค่าส่งออกสินค้าและบริการ